

**Obraćanje predsjednice Europskog parlamenta Roberte Metsole Europskom vijeću
Bruxelles, 17. listopada 2024.**

Dobro jutro.

Prvi sastanak Europskog vijeća kojem sam prisustvovala kao predsjednica Europskog parlamenta održan je 24. veljače 2022. Do tog dana mirno smo živjeli u uvjerenju da na zemljovidu postoje granice preko kojih nijedna vojska više neće prijeći. No invazija Rusije na Ukrajinu tog neslavnog dana promijenila je sve. Sada znamo da postoje crvene linije preko kojih Europa ne može prijeći. To valja neumorno ponavljati jer nam je društvo stalno izloženo propagandi i dezinformacijama iz Kremlja, a pojavljuje se i određeno zasićenje ratnim zbivanjima. Unatoč svemu tome, Europljani i dalje jasno daju do znanja zašto je nužno biti uz Ukrajinu. Europa je i dalje jednako odlučna i to se neće promijeniti.

Od početka agresije na Ukrajinu prošlo je gotovo 1000 dana. To je rat koji Ukrajinci nisu tražili, ali su na njega odgovorili iznimnom hrabrošću. Previše je ljudi izgubilo život. Previše je tamošnje ključne infrastrukture napadnuto i srušeno sa zemljom. Previše se djece ne može vratiti svojim domovima. Previše je sinova i kćeri koji se pripremaju za još jednu zimu na fronti.

Mi smo i dalje uz Ukrajinu, kako i trebamo biti, no istodobno moramo uložiti još veće mirovne napore te postići mir koji počiva na slobodi, kojemu je ishodište dostojanstvo, a temelj pravda. Mir koji neće biti kapitulacija, nego koji će obraniti naše vrijednosti. Sve manje od toga neće biti pravi mir.

Stoga, kada govorimo o budućnosti Ukrajine i kraju ovoga strašnoga rata, moramo biti jasni: to može postići samo snažna i suverena Ukrajina. Zbog toga Europski parlament čvrsto ostaje pri stavu koji stalno naglašava i nastaviti će naglašavati: nikakvo rješenje za Ukrajinu nije moguće bez Ukrajine. Zbog toga nastavljamo podupirati i Moldovu, zemlje zapadnog Balkana i Gruziju na njihovu europskom putu te i dalje reagiramo, potpuno nedvosmisleno i prema potrebi uz sankcije, na stalne pokušaje Rusije da destabilizira regiju.

Stoga, kada predsjednik Zelenski govori o tome što je potrebno njegovu narodu da se nastavi braniti, o propustima u uvedenim sankcijama koje trebamo otkloniti te o financijskoj, logističkoj, vojnoj i humanitarnoj potpori potrebnoj za obnovu ukrajinskih gradova – moramo slušati. Europski parlament to dobro razumije.

Zato je prva stvar koju smo učinili na početku ovog parlamentarnog saziva bilo donošenje rezolucije kojom smo još jednom iskazali svoju potporu. Prije tri dana naš Odbor za trgovinu izglasao je izvanrednu makrofinancijsku pomoć Ukrajini u obliku zajma od najviše 35 milijardi eura, a o konačnoj odluci glasat ćemo sljedeći tjedan na plenarnoj sjednici. Politički i tehnički gledano, ponosni smo što smo odradili svoj dio posla, i to ovom brzinom.

Za mene i za Europski parlament važno je na ovom današnjem sastanku istaknuti da moramo žurno voditi rasprave i donositi odluke te naglasiti da je bitno pronaći rješenja kojima se neće ugroziti naše vrijednosti.

Isto vrijedi i za razgovore koje vodimo o Bliskom istoku.

Prošlog tjedna u Strasbourgu obilježili smo godinu dana od terorističkih napada koje je Hamas 7. listopada izveo u Izraelu. Ništa ne može opravdati ono što se dogodilo toga dana. Godinu dana kasnije rane su i dalje duboke i još je mnogo taoca koji se nisu vratili svojim najmilijima.

Napad 7. listopada pokrenuo je začarani krug rata, smrti i razaranja zbog kojeg su život izgubile tisuće ljudi u Gazi. Previše je djece koja nikada neće dočekati starost. Previše ljudi iskusilo je rat.

Riječ je o strašnoj humanitarnoj katastrofi koja iziskuje ulaganje dodatnih napora kako bismo ublažili patnju i izbjegli još jednu izgubljenu generaciju.

Stanje se dodatno pogoršalo zbog pokušaja opstrukcije i destabilizacije iz Irana, čiji režim već dugo sije sjeme razdora u cijeloj regiji.

Uz nedavnu eskalaciju u Libanonu, u koju su sada uključene i privremene snage Ujedinjenih naroda u Libanonu, nikad nije bilo važnije pronaći održivo rješenje, i to u što kraćem roku.

Europa u tome mora odigrati ulogu i moramo biti na visini zadatka.

Stajalište Europskog parlamenta sasvim je jasno. I dalje ustrajno pozivamo na hitno oslobađanje preostalih talaca. I dalje odlučno tražimo prekid vatre. I dalje predano težimo smirivanju napetosti. Naposljetku, i dalje bez posustajanja radimo na postizanju stvarnog, dostojanstvenog, održivog i dugoročnog mira u regiji na temelju dvodržavnog rješenja kojim se Palestincima pružaju stvarne mogućnosti, a Izraelu sigurnost.

Naime, u ovakvim vremenima nije dovoljno tek pozivati na mir, nego valja poduzeti stvarne i konkretne korake prema smirivanju napetosti. Isto vrijedi i za Sudan. Ta je zemlja u ovom trenutku poprište najveće raseljeničke krize na svijetu, a glad koja je ondje zavladała doseže neviđene razmjere. Do mira u toj zemlji može se doći samo preko konstruktivnog dijaloga i to je jedino što nam daje nadu u postizanje održivog prekida vatre.

Ne možemo zanemariti lančane učinke nestabilnosti. Ono što se događa u istočnoj Europi, na Bliskom istoku, u sjevernoj Africi ili bilo gdje u blizini naših granica nije odvojena priča, već utječe na Europu. To je najvidljivije u području migracija.

Ne možemo nuditi samo brza rješenja – riječ je o europskom problemu koji iziskuje europski odgovor. Nijedna država članica ne bi trebala osjećati da je pred tim pritiscima prepuštena sama sebi.

Kao putokaz može nam poslužiti Pakt EU-a o migracijama i azilu, koji smo nakon desetljeća političkog zastoja donijeli ranije ove godine. Međutim, on neće uroditi plodom ako u trenucima iskušenja dovedemo u pitanje ono što smo zajedno izgradili, odnosno ako se onemogućí njegova provedba u djelo.

Stoga je važno da se dodatno potrudimo da se pakt što prije počne primjenjivati. To je odgovor koji možemo ponuditi onim dijelovima naše Unije koji su izloženi pritisku.

Riječ je o zajednički usuglašenom okviru kojim se štite naše granice, ali koji je istodobno pravedan prema onima koji ispunjavaju uvjete za zaštitu te strog prema onima koji ih ne ispunjavaju i koje se mora sigurno i brzo vratiti. Što je najvažnije, obračunava se s mrežama

trgovine ljudima, uključujući zlonamjerne države kao što su Rusija i Bjelarus, koje se služe hibridnim prijetnjama, vrebaju ranjive skupine i služe se migracijama kao oružjem.

Zbog prirode tih hibridnih prijetnji moramo razmišljati izvan ustaljenih okvira. Moramo odgovoriti svima onima koji sustave, koje smo izgradili za čovjekovo dobro, žele zloupotrijebiti na štetu upravo onih ljudi koje bi ti sustavi trebali štiti. To možemo učiniti ne odstupajući od naših vrijednosti i pravnih okvira.

U tom cilju moramo hitno ubrzati vraćanje odbijenih tražitelja azila koji se mogu sigurno i žurno vratiti. To će nam omogućiti da resurse usmjerimo na one kojima su zaista potrebni te da ublažimo društveni i politički pritisak s kojim se svi suočavamo.

Europski parlament spreman je učiniti sve u svojoj moći da vam pomogne u tom procesu. Paktu EU-a o migracijama moramo pružiti priliku te ga provesti u djelo, a po potrebi čak i dopuniti. Parlament je već primio na znanje pismo predsjednice von der Leyen, koje nam može poslužiti kao dobar temelj za raspravu. Isto tako znamo da bi Komisija mogla iznijeti i dodatne prijedloge te smo voljni i spremni odraditi svoj dio posla.

Pritom je ključna suradnja. Jedino stvarno rješenje je europsko rješenje koje je široko, cjelovito i održivo. Naime, jedino što može osigurati integritet šengenskog područja upravo je koordinirani europski odgovor.

Sigurna sam da će sva ova pitanja biti u središtu postupka nadzora koji Europski parlament provodi za nove kandidatkinje i kandidate za povjerenike. Taj je postupak već ozbiljno započeo, a prva saslušanja zakazana su za 4. studenoga.

Parlament će odraditi svoj dio posla i iznimno se ozbiljno posvetiti tom postupku. Nadam se da ćemo moći potvrditi novi Kolegij kako bi on početkom prosinca mogao započeti s radom.

Hvala.